IT-TLETIN HADD MATUL IS-SENA (2021) POPLU LI QED JITLEF ID-DAWL

Contributed by Frans Galea
Saturday, 23 October 2021

Din
hija il-Liturgija tat-Tletin Hadd matul is-Sena (2021) bi hsibijiet min Joe Rapa.

Ninsabu fi |mien
delikat u mportanti g'all-Knisja. {mien
ta’ mportanza epokali, sejja'lu San wann Pawlu II. Dawk li jiftakru l-Knisja tal-img'oddi u
mikulin bin-nostal!ija g'aliha, jiftakru l-knejjes mimlija bin-nies anke
kuljum. Jiftakru 'ajja li kienet iddur
madwar il-Knisja u - elebrazzjonijiet tag'ha.
Kien |mien li fih meta wie'ed kien jaqa’ fi kri|i ta’ Fidi min'abba xi
 irkostanzi diffi li, kien jibqa’ jittama fil-Mulej, g'ax kienet 'a!a tal-bi|a’
li wie'ed jitlef il-Fidi.

G'al dawn in-nies
nostal!i i, donnu li kollox qieg'ed jikkrolla u jaqa’. Jistag'!bu meta jaraw kif inbidlu l-valuri
ta’ poplu. Fil-verità, il-Fidi !!ag'alna
na'sbu mod ie'or. Alla huwa Sid
l-Istorja. Kollox qed ji!ri b'ala parti
minn Pjan Qaddis ta’ Alla li jrid ine||a’ l-Knisja minn dak li hu |ejjed, li
kien jag'ti frott fl-img'oddi imma g'adda |mienu. Kif qal xi 'add: “Kif jista’ jkun li xi darba
l-Knisja tkun fi kri|i, tinfixel, taqta’ qalbha, t'ossha mhedda li l-g'edewwa
ser jirb'ulha... kif jista’ jkun dan meta l-Kelma ta’ Alla turina li dan
il-Poplu li jemmen huwa l- isem mistiku ta’ Kristu rebbie' fuq il-Mewt? Il-Mewt ma tistax ta'sad il-'ajja mill-Knisja
g'ax, Kristu, ir-Ras tag'ha, reba' darba g'al dejjem il-mostru tal-Mewt. Il-Knisja hija l- isem glorju| tal-Mulej
rebbie' fuq dak kollu li jkidd il-bniedem. Huwa l-poplu, mhux il-Knisja, li
jinsab miexi fid-dlam. Huwa l-poplu, li
qed jitlef id-Dawl u qed jag'ma. Huwa
l-poplu, li safa mqarraq mill-kultura dominanti neo-pagana tal-lum li qeg'da
tofrilu t-tlellix inutli tal-g'ana.

Din mhix storja
!dida. I|rael g'addha mill-istess
esperjenza. Stag'na. Simen.
Nesa l-b|onn ta’ Alla li 'ar!u mill-E!ittu u li fiH kellu g'eruqu. Ikkopja l-kultura tal-!irien pagani. Tilef id-Dawl u ag'ma.
Dak li kien jag'mlu differenti u jagtih

l-identità, edie'. B'al G'e|aw, 'u
 akobb, hu bieg' il-primo!enitura g'al platt g'azz. Sar komuni, b'all-o'rajn. Ir-ri|ultat?
 ie e|iljat minn pajji|u, l-Art tal-Weg'da.   erusalemm meqruda; it-Tempju mikul min-nar;
u l-kotra tal-poplu misjuqa mill-g'edewwa lejn l-art ta’ Babilonja.

 eremija kien
il-profeta li quddiem g'ajnejh !ara dan id-di|astru kollu. Kien g'ex il-missjoni tieg'u jipprova jsalva
dak li kien mitluf. Kien jaf x’hemm
imdendel fuq il-poplu g'ax kellu d-dixxerniment tal-Ispirtu. Imma l-poplu ddie'aq bih u l-kbarat
ippersegwitawh. I|da, g'alkemm Alla kien
imwarrab, Hu kien g'adu s-Sid ta’ kollox.
Hu ried li jsaffi mhux jeqred. Hu
ried li j!edded mhux jikkastiga. G'al
Alla kollox fih sens. Il-poplu kellu
b|onn jg'addi minn esperjenza ta’ !iri wara r-ri' biex jinduna li anke jekk
ikollok id-dinja kollha, jekk m’g'andekx lil Alla int tlift l-g'eruq tieg'ek li
bihom terda’ l-&ajja.   ew l-g'edewwa u l-gwerra
g'amlet dak li dejjem tag'mel. Il-poplu
li kien bla Alla spi a fl-E|ilju.

Imma fil-qalba ta’ dan
kollu !ara fatt kurju|. Alla jg'id lil
 eremija biex imur jixtru bi a
art.   eremija jistag'!eb. Bil-belt se taqa’ l-a''ar nett f’idejn
l-g'edewwa rrabbjati g'aliha, bil-pajji| imkisser, u bl-E|ilju fil-qrib, kien
tal-!enn li xi 'add jixtri xi 'a!a biex ji|viluppaha! U l-profeta, li sadanittant kien il-'abs,
jag'mel kif qallu Alla g'ax fehem li I|rael g'ad jer!a’ lura lejn artu,
im!edded, imsoffi, u mqaddes, u mill-!did g'ad jithenna bl-Art li Alla kien
tah. G'alhekk l-Ewwel Qari tal-lum
jikkwota lil eremija li kollu fer'an, waqt id-dieqa nazzjonali, jg'id: “Dan jg'id il-Mulej: G'annu bil-fer' g'al
 akobb, sellmu lill-ewlieni fost il-!nus!
Il-Mulej se jsalva l-poplu tieg'u.
Arawni se ni!borhom mit-tramuntana.
Jiena nfarrra!hom u ng'addihom minn triq dritta li ma jitfixklux
fiha. G'ax jien sirt missier g'al
I|rael, u Efrajm it-tifel il-kbir tieg'i.” (er. 31, 7w).

Il-Knisja hija
l-I|rael ta’ Alla llum. Hija l-“Fdal” li
tibqa’ fidila lejn il-Mulej. Hija d-Dawl
li tke i d-dlam tad-dinja. Hija l- isem

tal-Qassis il-Kbir li huwa Kristu kif tg'id l-Ittra lil-Lhud. G'al Kristu, u allura g'all-Knisja li hija mwa''da fiH, Alla jg'id: “Ibni int;
illum jien nissiltek.” U kif tg'id ukoll band’ o'ra: “Int Qassis g'al dejjem skont l-ordni ta’ Melkisedek.” (Lhud 5,
6). Hi dejjem t'ares lejn il-bnazzi
li riesaq fil-qalba tal-maltemp g'ax taf f’min emmnet. Il-Papa Benedittu XVI kien profeta meta fis-sena 1969 qal:

“Mill-kri|i se to'ro! Knisja li ssir kejkna. Se titlef segwa i u mag'hom 'afna mill-privile!!i tag'ha fis-so jetà. Se
tippre|enta ru'ha b'ala komunità 'ielsa, li fiha tista’ tid'ol biss permezz ta’ de i|joni, (u mhux g'ax ida''lek 'addie'or, jew
min'abba l-kultura tal-pajji|). Li tkun komunità |g'ira, se titlob 'afn’aktar inizjattiva minn kull wie'ed mill-membri tag'ha.

Imma f’dan it-tibdil, il-Knisja se ter!a ssib dak li hu essenzjali g'aliiha: il-fidi fl-Alla Trinitarju, f’ esù Kristu, Bin Alla, mag'mul bniedem,
l-g'ajnuna tal-Ispirtu li se tibqa’ sal-a''ar.
Il-Knisja g'al darb’o'ra se ter!a’ tag'raf il-veru entru tag'ha fil-fidi u fit-talb u se ter!a’ tg'ix is-sagramenti b'ala elebrazzjoni.

Imma wara l-prova ta’ dal-firdiet, se to'ro! qawwa kbira minn Knisja li da'let da'la fiha nfisha u li saret sempli i, g'ax il-bnedmin se jkunu we'idhom
b’mod li ma jing'adx f’dinja g'alkollox kontrollata. Se j!arrbu l-faqar assolut u tal-wa'x tag'hom, meta Alla jg'ib totalment minn 'ajjithom. U mbag'ad se jiskopru l-komunità |g'ira ta’ dawk li jemmnu b'ala xi 'a!a g'alkollox !dida.
B'ala tama g'alihom, b'ala twe!iba li dejjem fittxew.

Jidhirli li |minijiet diffi li 'afna qed jistennew lill-Knisja. {gur li ma tibqax il-forza dominanti fis-so jetà fil-qies li kienet sa ftit |mien ilu. Imma se ter!a’ twarrad u se ter!a’ tidher lill-bnedmin b'ala art twelidhom li ttihom il-'ajja u t-tama lil hinn
mill-mewt.”

L-Insara, dalwaqt
ikunu dawk li wara li jkunu daqu |mien twil ta’ ag'ma, ta’ vojt, iduru mimlija
'erqa lejn Kristu u jg'ajtulu: “ esù,
bin David, ikollok 'niena minni!” (Mk.
10, 47). G'ax b'all-ag'ma Bartilmew
bin Timew se jg'arfu li fi Kristu biss, g'addej minn quddiemhom fil-figura
tal-Knisja, hemm tama. Il-poplu, b'al
adoloxxenti li qed jara d-dinja g'all-ewwel darba, jintilef warajha,
jimpressjona ru'u b’li jg'id u jag'mel 'addie'or barra mill-!enituri tieg'u li
minnhom ir ieva kollox. Imma jasal jum
meta jg'id f’qalbu: “Ma missieri u ommi
kont a'jar; kellhom ra!un!” U jer!a
lura, matur, konvint, im!edded.

Il-Litur!ija tal-Kelma tal-lum:

QARI I

Il-Mulej salva l-poplu tieg'u.

er 31:7-9

Qari
mill-Ktieb tal-Profeta eremija

Dan
jg'id il-Mulej:

“G'annu bil-fer' g'al akobb,

sellmu lill-ewlieni fost il-!nus.

Xandru, fa''ru u niedu:

‘Il-Mulej salva l-poplu tieg'u,

il-fdal ta’ I|rael’.

Arani,
se n!ibhom minn art it-tramuntana,

ni!borhom minn truf l-art,

ilkoll kemm huma,

l-g'omja u z-zopop,

in-nisa bit-tfal u n-nisa fil-'las:

kotra kbira ter!a’ lura hawn.

Ji!u bil-biki,

imma nfarra!hom jiena u n!ibhom lura.

Immexxihom lejn l-ilma !ieri,

minn mog'dijiet watja biex ma jitfixklux.

G'ax jien missier g'al I|rael,

u Efrajm hu ibni l-kbir”.

Il-Kelma
tal-Mulej.

R/. Irroddu 'ajr lil Alla.

SALM RESPONSORJALI

Salm 125(126):1-2ab,2 d-3,4-5,6

R/.(3):
Kbir f’g'emilu l-Mulej mag'na!

Meta
l-Mulej re!!a’ lura l-imjassra ta’ Sijon,

konna qisna mitlufa f’'olma;

imbag'ad bid-da'k imtela fommna,

u bl-g'ajat ta’ fer' ilsienna. R/.

Imbag'ad
bdew jg'idu fost il-!nus:

“Kbir f’g'emilu l-Mulej mag'hom”.

Kbir f’g'emilu l-Mulej mag'na!

U a'na bil-fer' imtlejna. R/.

Biddel,
Mulej, xortina

b'all-widien tan-Negeb!

Dawk li ji|irg'u fid-dmug'

ja'sdu bl-g'ana ta’ fer'. R/.

Huma
u sejrin imorru jibku,

i!orru |-|errieg'a g'a|-|rig'.

I|da huma u !ejjin lura ji!u b’g'ana ta’ fer',

i!orru l-qatet f’idejhom. R/.

QARI II

Int qassis g'al dejjem.

Lhud 5:1-6

Qari mill-Ittra
lil-Lhud

Kull qassis il-kbir
me'ud minn fost il-bnedmin, hu mqieg'ed g'all-bnedmin f’dak li g'andu x’jaqsam
ma’ Alla, biex joffri doni u sagrifi ji g'ad-dnubiet. Hu dak li jista’ jag'der
’il dawk li ma jafux u li ji|baljaw, g'ax huwa mlibbes bid-dg'ufija; u min'abba
f’hekk g'andu joffri sagrifi ji g'ad-dnubiet tieg'u wkoll, b'alma joffrihom
g'ad-dnubiet tal-poplu.

&add m’g'andu jie'u
b’idejh dal-!ie' g'alih innifsu, imma biss min hu msejja' minn Alla, sewwasew
kif kien imsejja' Aron. G'ax hekk ukoll Kristu ma tax lilu nnifsu l-!ie' li
jkun il-qassis il-kbir, imma dan tahulu Alla, li qallu: “Ibni int; illum jien
nissiltek”. U kif jg'id ukoll band’o'ra: “Int qassis g'al dejjem skont l-ordni
ta’ Melkisedek”.

Il-Kelma
tal-Mulej.

R/. Irroddu 'ajr lil Alla.

AKKLAMAZZJONI QABEL L-EVAN ELJU

ara 2 Tim 1:10

Hallelujah. R/.
Hallelujah.

Is-Salvatur tag'na Kristu esù qered il-mewt

u dawwal il-'ajja permezz tal-Evan!elju.

R/. Hallelujah.

EVAN ELJU

Mg'allem, ag'mel li jiena nara.

Mk 10:46-52

Qari mill-Evan!elju
skont San Mark

F’dak i|-|mien, waqt
li esù kien 'iere! minn eriko flimkien mad-dixxipli tieg'u u ma’ kotra kbira ta’ nies, kien hemm wie'ed tallab ag'ma, jismu Bartimew, bin Timew, bilqieg'da mal-!enb tat-triq. Dan, meta sama’ li kien esù ta’ Nazaret, qabad jg'ajjat u jg'id: “ esù, bin David, ikollok 'niena minni!”.

Kien hemm 'afna li
bdew jg'ajtu mieg'u biex jiskot imma hu aktar beda jg'ajjat: “Bin David, ikollok 'niena minni!”.

 esù waqaf u qal:
“Sej'ulu”. Huma sej'u l-ag'ma u qalulu: “Ag'mel il-qalb! Qum, qieg'ed isejja'lek”. Dak tajjar il-mantar minn fuqu, qabe| fuq ri!lejh u mar 'dejn esù.

U esù kellmu u qallu:
“Xi tridni nag'millek?”. “Li ner!a’ nara, Rabbuni”, wie!bu l-ag'ma. U esù qallu: “Mur, il-fidi tieg'ek fejqitek”. U minnufih ra!a’ beda jara, u baqa’ miexi warajh fit-triq.

Il-Kelma
tal-Mulej.

R/. Tif'ir lilek, Kristu.